

REPUBLIKA HRVATSKA
*Povjerenstvo za odlučivanje
o sukobu interesa*

Broj: 711-I-1934-R-255/23-01-17
Zagreb, 26. rujna 2023.g.

**ŽUPANIMA, GRADONAČELNICIMA, OPĆINSKIM
NAČELNICIMA I NJIHOVIM ZAMJENICIMA**

- s v i m a -

Predmet: Smjernica i uputa vezana za etiku i integritet dužnosnika na lokalnoj razini
- daje se

Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) temeljem odredbe članka 32. stavka 1. podstavka 4. Zakona o sprječavanju sukoba interesa („Narodne novine“ broj 143/21., u daljnjem tekstu: ZSSI) daje Smjernicu i uputu vezanu za etiku i integritet dužnosnika na lokalnoj razini.

Akcijskim planom za razdoblje od 2022. do 2024. godine uz Strategiju sprječavanja korupcije za razdoblje od 2021. do 2030. godine pod točkom 138. određena je aktivnost „Donošenje smjernice i uputa vezanih za etiku i integritet dužnosnika na lokalnoj razini“.

Obveznici ZSSI-a koji obnašaju dužnost u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, sukladno članku 3. stavku 1. točki 34. ZSSI-a, su: župani, gradonačelnici, općinski načelnici i njihovi zamjenici, slijedom čega se navedeni smatraju dužnosnicima na lokalnoj razini u odnosu na koje se odnosi ova Smjernica i uputa.

Člankom 1. stavkom 2. ZSSI-a propisano je da je svrha toga Zakona sprječavanje sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti, sprječavanje privatnih utjecaja na donošenje odluka u obnašanju javnih dužnosti, jačanje integriteta, objektivnosti, nepristranosti i transparentnosti u obnašanju javnih dužnosti te jačanje povjerenja građana u tijela javne vlasti.

Prema odredbi članka 5. stavka 1. točke 3. ZSSI-a član obitelji obveznika je bračni ili izvanbračni drug obveznika, životni partner i neformalni životni partner, njegovi srodnici po krvi u uspravnoj lozi, braća i sestre obveznika te posvojitelj odnosno posvojenik obveznika

Člankom 9. stavkom 2. ZSSI-a propisano je da je obveznik dužan izuzeti se od donošenja odluka, odnosno sudjelovanja u donošenju odluka i sklapanju ugovora koji utječu na njegov

vlastiti poslovni interes ili poslovni interes s njim povezanih osoba, kao i poslodavaca kod kojih je bio u radnom odnosu u posljednje dvije godine prije stupanja na dužnost.

Navedena se zakonska odredba kao propisana obveza primjenjuje u situaciji kada se radi o povezanim osobama iz članka 5. stavka 1. točke 6. ZSSI-a, što po samome Zakonu uključuje članove obitelji obveznika te ostale osobe koje se prema drugim osnovama i okolnostima opravdano mogu smatrati interesno povezanim s obveznikom.

Povjerenstvo je u praksi prepoznalo da su prilikom izvršavanja ovlasti kojima raspolažu lokalni dužnosnici u prilici odlučivati o pravima, obvezama i pravnim interesima fizičkih i pravnih osoba koje nisu članovi njihovih obitelji, niti bi se prema drugim osnovama i okolnostima opravdano mogli smatrati interesno povezanim s obveznicima u tome smislu da bi potpadali pod definiciju povezane osobe iz članka 5. stavka 1. točke 6. ZSSI-a.

Iz ovoga razloga u odnosu na ove osobe ne postoji norma kojom bi izričito bila propisana dužnost postupanja u smislu odredbe članka 9. stavka 2. ZSSI-a.

Navedeno je osobito prisutno na razini odlučivanja u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, pogotovo u manjim sredinama, u kojima između velikog broja osoba postoji širi rodbinski, poslovni ili drugi odnos koji ne stvara odnos povezanosti i bliskosti takvog intenziteta.

Međutim, kao i svi drugi obveznici ZSSI-a, lokalni dužnosnici u svakoj su situaciji pozvani rukovoditi se javnim interesom koji se ujedno ostvaruje i u jačanju povjerenja građana u objektivnost i nepristranost odluka koje donose u obnašanju svoje dužnosti, čime opravdavaju izbor na javnu dužnost.

Nadalje, prema etičkim načelima obnašanja javnih dužnosti iz članka 6. stavka 1. ZSSI-a, koja predstavljaju dobru praksu postupanja, lokalni dužnosnici moraju postupati časno, pošteno, savjesno, odgovorno i nepristrano čuvajući vlastitu vjerodostojnost i dostojanstvo povjerene im dužnosti te povjerenje građana.

Postoje okolnosti (npr. brat od obveznikovog bračnog druga, kolega sa studija i dr.) iz kojih se ne može izvesti automatski zaključak da bi se radilo o interesno povezanim osobama s obveznikom, ali ovaj objektivni element može izazvati sumnju da se radi o međusobno povezanim osobama.

Imajući u vidu da je u izvršavanju ovlasti iznimno teško izbjeći da obveznik odlučuje o pravima i obvezama, bilo bi uputno kada bi obveznici iz razloga zaštite javnog interesa i povjerenja građana od sebe otklonili postupanje i u onim situacijama kada bi mogla biti dovedena u pitanje njihova nepristranost, odnosno kada bi mogao nastati vanjski dojam pristranosti prilikom korištenja ovlasti. Stoga bi u tom slučaju svoje ovlasti za postupanje trebali delegirati

na drugu osobu (svojeg zamjenika, pročelnika ili drugog službenika jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave).

Na opisani se način čuva povjerenje građana u transparentnost postupka i objektivnost odlučivanja, što doprinosi jačanju integriteta dužnosnika na lokalnoj razini.

Zaključno se napominje se da su se lokalni dužnosnici dužni u slučaju dvojbe o postojanju sukoba interesa obratiti Povjerenstvu sa zahtjevom za mišljenje. Povjerenstvo će u procjeni postojanja sukoba interesa posebno voditi računa o prirodi dužnosti koja se obavlja i javnom interesu te u svakome pojedinome slučaju pod pretpostavkom utvrđene interesne povezanosti ukazati obvezniku na obvezu postupanja propisanu člankom 9. ZSSI-a, odnosno ako ista ne bi bila utvrđena uputiti ga na potrebu zaštite osobnog integriteta.

 2
PREDSJEDNICA POVJERENSTVA
Aleksandra Jozić-Ileković, dipl. iur.

Dostaviti:

1. Obveznicima
2. Objava na internetskoj stranici Povjerenstva
3. Pismohrana

